

ANGREB AF HAVREÅL I VÅRSÆD

STØTTET AF

Promilleafgiftsfonden for landbrug

Der er fundet angreb i flere marker. Evt. bekæmpelse kan være aktuel fra begyndende strækning fra primo marts, men kun såfremt der er vækst i planterne på dette tidspunkt. Bekæmpelse anbefales på de tidlige vækststadier ved 5 procent angrebne planter.

Hvert år ses tilfælde af angreb af havrecyste-nematoder eller "havreål" i havre. Havre er mest følsom for angreb efterfulgt af vårhvede og vårbyg.

I havre kan der ved større tætheder af havrecystenematoder forekomme relativ store udbyttetab både i modtagelige og resistente sorter. I de resistente vårbygssorter er tabene ved angreb derimod langt mindre.

Vintersæd kan også angribes af havrecystenematoder og opformere nematoderne, men skades meget mindre af angreb end vårsæd, fordi rodnettets udvikling i vintersæd, når nematoderne angriber i foråret.

Majs angribes også af havrecystenematoder og kan skades, men der sker ikke nogen opformering i majs. Havrecystenematoderne suger på rødderne, men der udvikles kun sporadiske cyster på majs, så majs virker sanerende.

Ved planlægning af sædskiftet skal der tages hensyn til, at havreål ikke bliver opformeret.

SVÆKKEDE PLANTER

De angrebne planter er svage, og rødderne bliver meget korte, forgrenede og tykke. I havre bliver bladene tit rødlig. Angreb optræder pletvis eller stribevis i marken. Se billede 1-3.

De knappenålsstore hvide cyster bliver først synlige fra omkring primo juni. I laboratoriet kan rødderne dog farves med jod, og nematoderne kan herved ses i mikroskop. Se billede 4-5.

Skadevirkningen af havreål er større, når planterne i forvejen er svækkede af dårlige vækstbetingelser som f.eks. tørke.

SORTERNES MODTAGELIGHED

Af havre er kun sorten Dominik resistent. Alle vårhvedesorter er modtagelige.

De fleste af de dyrkede vårbygsorter er resistente mod havrecystenematoder, men ikke alle, som det fremgår af tabel 1.

Tabel 1. Oversigt over de mest udbredte vårbygsorters modtagelighed for havrecystenematoder. ([Sortinfo](#)).

Sort	Modtagelighed, m = modtagelig, r = resistent	Sort	Modtagelighed, m = modtagelig, r = resistent
RGT Planet	r	Laureate	m
KWS Irina	r	Chanson	m
Feedway	r	Laurikka	r
Evergreen	r	Newway	r
Ellinor*	m	Raceway	r
Flair	r	KWS Fantex	r

*OPLYST AF FORÆDLER

RESISTENTE SORTER NEDSÆTTER BESTANDEN MEN SKADES OGSÅ

Ved store tætheder af havrecystenematoder skades resistente sorter også. Udbyttetabet ved angreb i de resistente havresorter er væsentlig større end ved angreb i de resistente vårbygsorter. Ved man, at der er mange havrecystenematoder i jorden, anbefales det derfor at dyrke en resistent sort af vårbyg fremfor en resistent sort af havre, indtil smitten er reduceret.

Ved dyrkning af resistente sorter kan regnes med en reduktion af nematodmængden på omkring 60 pct. om året. Ved dyrkning af ikke værter (ærter, raps o.lign.) kan regnes med en reduktion af nematodmængden på omkring 50 pct. om året.

JORDPRØVE

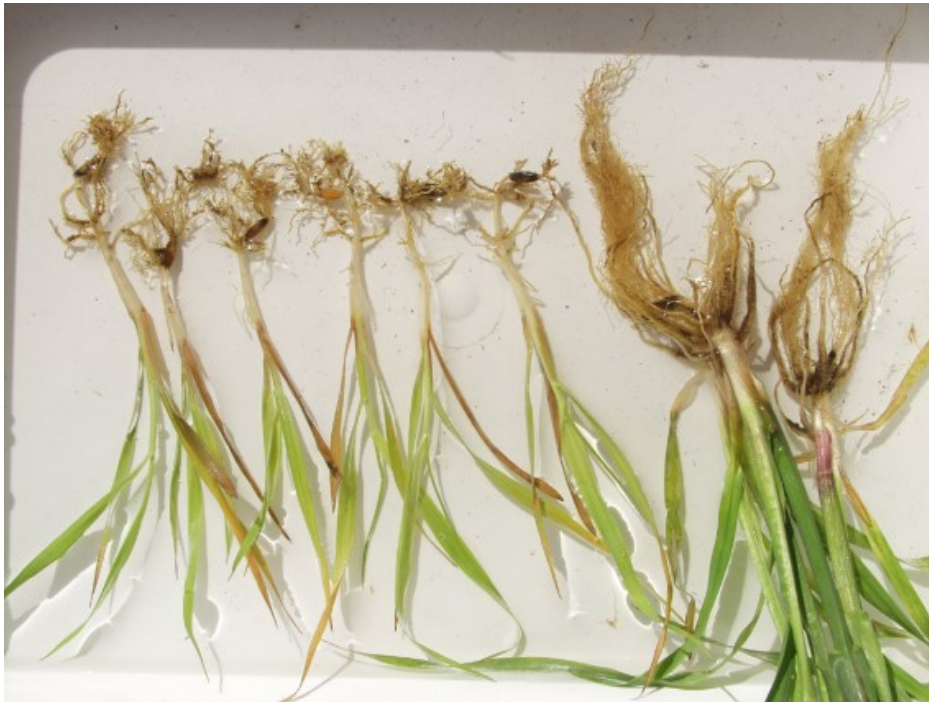
En jordprøve udtaget i efteråret kan afsløre tætheden af nematoder. Jordprøverne kan f.eks. analyseres via firmaet Eurofins Agro, telefon: 7660 4242 agro@eurofins.dk praktiske

spørgsmål. Ved faglige spørgsmål kontaktes Louise Lund Christensen, LouiseLundChristensen@eurofins.dk, tlf. 2686 4395.

Kontakt firmaet før indsendelse af jordprøver. Prøverne analyseres i Holland og kan afleveres ved den lokale prøvetager eller sendes til:

Eurofins Agro
Ladelundvej 85
6600 Vejen

Prisen er 929 kr. ekskl. moms (anvend koden DR483/200).

Billede 1. Havreplanterne til venstre er angrebet af havreå. Rødderne er meget korte, forgrenede og fortykkede, og bladene er tit rødlige i havre. Angreb optræder pletvis eller stribevis i marken. De små hvide cyster ses først fra omkring primo juni. Rødderne på billedet er derfor farvede med jod og undersøgt i laboratoriet for at påvise nematoderne.

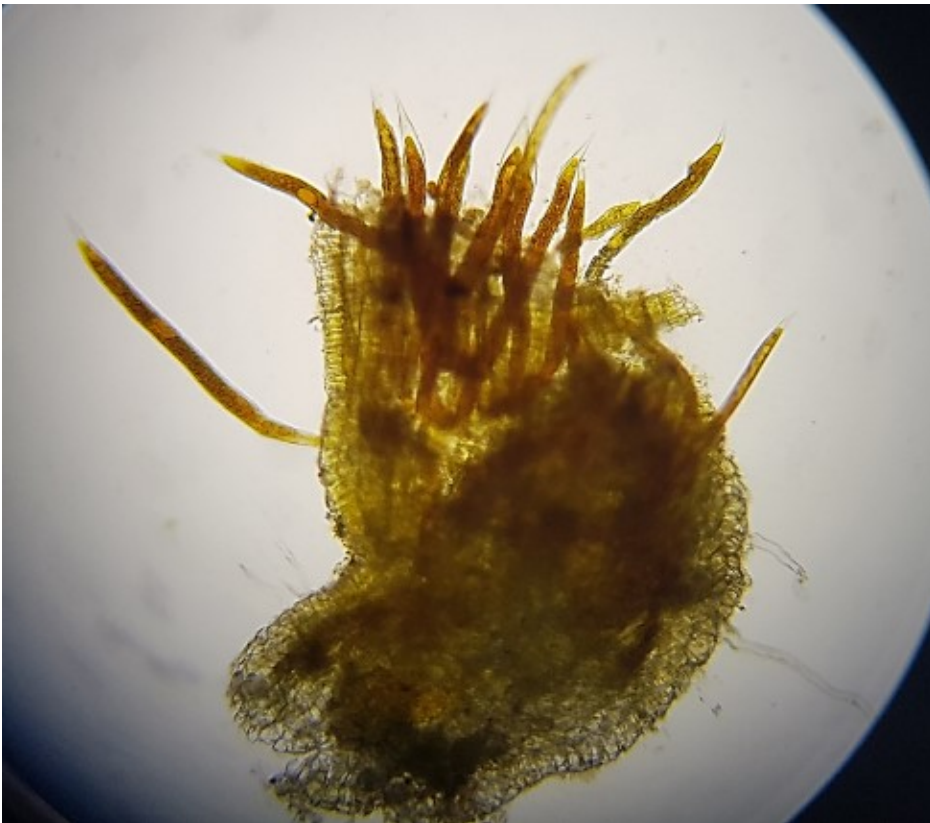

Billede 2. Angreb af havrecystenematoder i havremark. Foto: Henning Kongstad, Landbrugsrådgivning Syd.

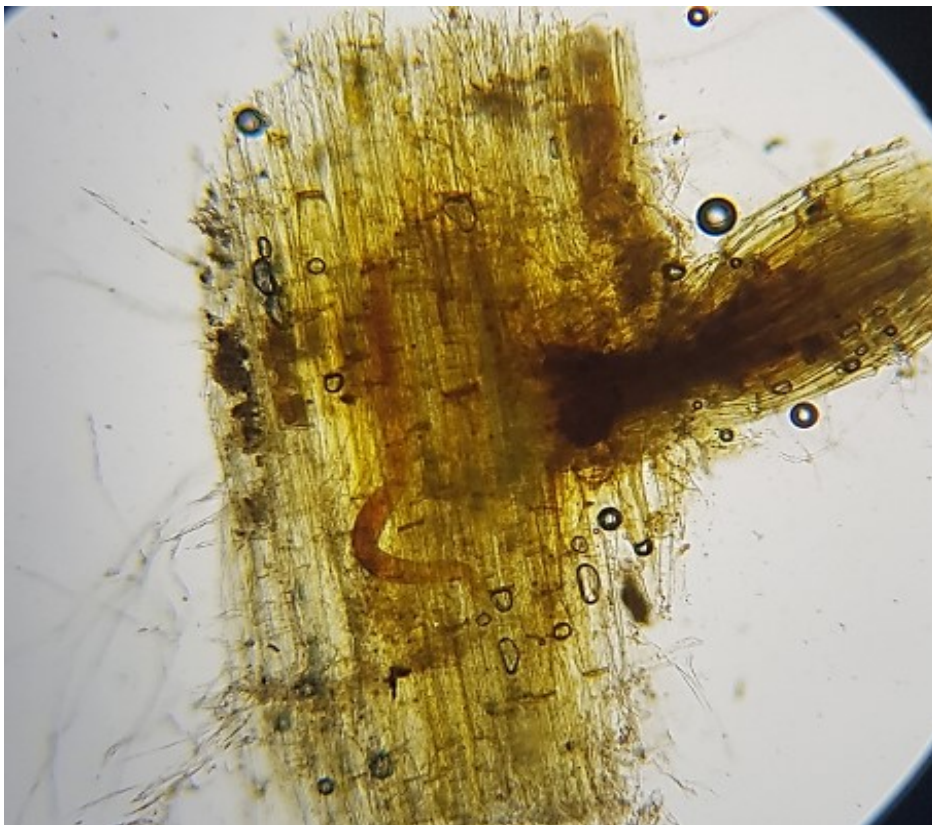

Billede 3. Angreb af havrecystenematoder i en havremark. Hvor jorden er mest fast, vokser planterne bedre, hvilket tit ses ved angreb af havreål. Foto: Henning Kongstad, Landbrugsrådgivning Syd.

Billede 4. Billede af havrecystenematoder i del af havrerod i mikroskop. Rødderne på billedet

er farvet med jod, og nematoderne ses som de røde "orme" i den øvre del af billedet. Der er brugt 100x forstørrelse.

Billede 5. Billede af en havrecystenematod i del af havrerod i mikroskop. Rødderne på billedet er farvet med jod, og nematoden ses om en rød "orm" i rodvævet. Der er brugt 100x forstørrelse.